

LIETUVOS RESPUBLIKOS SUSISIEKIMO MINISTRUI PRISKIRTŲ VALDYMO SRIČIŲ KOVOS SU KORUPCIJA PROGRAMA

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Lietuvos Respublikos susisiekimo ministrui priskirtų valdymo sričių kovos su korupcija programa (toliau – Programa) parengta vadovaujantis Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymu, Lietuvos Respublikos nacionaline kovos su korupcija 2015–2025 metų programa, patvirtinta Lietuvos Respublikos Seimo 2015 m. kovo 10 d. nutarimu Nr. XII-1537 „Dėl Lietuvos Respublikos nacionalinės kovos su korupcija 2015–2025 metų programos patvirtinimo“ (toliau – NKKP), Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerijos nuostatais, patvirtintais Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. spalio 13 d. nutarimu Nr. 1480 „Dėl Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerijos nuostatų patvirtinimo“, atsižvelgiant į korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo ir vertinimo rezultatus ir kitus teisės aktus.

2. Programa apima Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro (toliau – susisiekimo ministras) valdymo sritis, nustatytas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. kovo 24 d. nutarime Nr. 330 „Dėl ministrams pavedamų valdymo sričių“.

3. Programa taikoma Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerijai (toliau – Susisiekimo ministerija), Civilinės aviacijos administracijai, Lietuvos automobilių kelių direkcijai prie Susisiekimo ministerijos, Lietuvos saugios laivybos administracijai, Valstybinei geležinkelio inspekcijai prie Susisiekimo ministerijos, Valstybinei kelių transporto inspekcijai prie Susisiekimo ministerijos, Informacinės visuomenės plėtros komitetui prie Susisiekimo ministerijos, Pasienio kontrolės punktų direkcijai prie Susisiekimo ministerijos, Transporto investicijų direkcijai (toliau – įstaigos prie ministerijos), viešosioms įstaigoms, kurių savininko (dalininko) teises ir pareigas įgyvendina Susisiekimo ministerija, – viešajai įstaigai „Aukštaitijos siaurasis geležinkelis“, viešajai įstaigai Kelių ir transporto tyrimo institutui ir viešajai įstaigai „Plačiajuostis internetas“ (toliau – viešosios įstaigos).

4. Programoje vartojamos sąvokos apibrėžtos Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatyme, NKKP ir kituose teisės aktuose.

II SKYRIUS APLINKOS ANALIZĖ

5. Korupcija – viena iš pagrindinių kliūčių ekonomikos plėtrai, užsienio investicijoms pritraukti ir veiksnys, mažinantis visuomenės pasitikėjimą viešuoju sektoriumi, iškreipiantis socialinę teisingumą, verslo sąlygas, konkurenciją. Veiksmingai sumažinti korupciją galima tik tada, jeigu kovos su korupcija priemonės nukreipiamos ne korupcijos padariniams, bet prielaidoms šalinti, t. y. skiriamas tinkamas dėmesys korupcijos prevencijai. Korupcijos prevencijos tikslas – siekti, kad korupcija kuo mažiau trukdytų plėtoti ekonomiką, demokratiją, kurti socialinę gerovę, stiprinti nacionalinę saugumą, didinti viešųjų paslaugų teikimo kokybę.

6. Pagal 2014 m. balandžio–gegužės mėnesiais Visuomenės nuomonės ir rinkos tyrimų centro „Vilmorus“ atliktą tyrimą „Lietuvos korupcijos žemėlapis 2014“ (toliau – Tyrimas) nustatyta, kad 48 proc. gyventojų, 29 proc. valstybės tarnautojų ir 30 proc. verslo atstovų korupciją laiko labai rimta problema, ir šis skaičius yra mažiausias nuo 2005 metų (2011 metais korupciją labai rimta problema laikė 67 proc. gyventojų, 39 proc. verslo atstovų ir 42 proc. valstybės tarnautojų).

7. Iš Lietuvos korupcijos žemėlapiro matyti tendencijos, kad verslo sektorius antikorupcinę aplinką vertina daug geriau ir pozityviau negu gyventojai ir valstybės tarnautojai. Tyrimas parodė, kad mažėja įmonių vadovų, kurie mano, kad norint sutvarkyti reikalus reikia primokėti (2011 metais tokių buvo 40 proc., o 2014 metais – 21 proc.). Taip pat sumažėjo manančiųjų, kad duodant kyši sutaupoma laiko atliekant administracines procedūras (nuo 50 proc. 2011 metais iki 27 proc. 2014 metais).

8. Tyrimo duomenimis, tik 3 proc. įmonių vadovų, 9 proc. gyventojų ir 15 proc. valstybės tarnautojų teigė, kad korupcijos mastai labai išaugo. 2013 metais „Eurobarometro“ tyrime, atsakydami į klausimą: „Jūsų nuomone, per pastaruosius 3 metus korupcijos lygis jūsų šalyje išaugo, liko nepakitęs ar sumažėjo“, 53 proc. Lietuvos respondentų nurodė, kad korupcijos lygis išaugo, ir taip manančių gyventojų skaičius, palyginti su 2011 metais, buvo padidėjęs 6 proc.

9. Transparency International“ duomenimis, pagal korupcijos suvokimo indeksą¹ Lietuvai 2010 m. buvo skirti 5 balai (10 balų – labai skaidri, 0 – labai korumpuota valstybė), 2011 m. korupcijos suvokimo indeksas buvo 4,8 balo. 2012 m. Lietuvai buvo skirti 54 balai (kai 100 balų – labai skaidri valstybė, 0 balų – labai korumpuota valstybė) ir Lietuva užėmė 48 vietą 176 šalių sąrašė, 2013 m. Lietuva pakilo į 43 vietą iš 177 vertintų šalių ir gavo 57 balus iš 100 galimų, o 2014 m. – į 39 vietą 175 šalių sąrašė ir gavo 58 balus iš 100 galimų. Nors fiksuoti teigiami korupcijos suvokimo indekso didėjimo pokyčiai, siekiant stabilaus minėto indekso augimo, ir toliau įvairiose viešojo sektoriaus srityse būtina imtis efektyvių ir rezultatyvių priemonių įgyvendinimo šalinant korupcijos apraiškas, mažinant korupcijos pasireiškimo riziką ir korupcijos daromą žalą.

10. Europos Komisijos atlikto „Eurobarometro“ tyrimo, paskelbto 2014 metų vasario mėnesį, rezultatai rodo, kaip Lietuvos gyventojai vertina korupcijos situaciją Lietuvoje: 58 proc. respondentų teigė, kad korupcija yra labai paplitusi, Latvijoje tokios nuomonės buvo 38 proc., Estijoje – 15 proc. apklaustųjų (Europos Sąjungos vidurkis – 27 proc.). Maniusiųjų, kad korupcijos lygis šalyje per pastaruosius 3 metus labai išaugo, buvo 24 proc. Lietuvoje, 14 proc. Latvijoje ir 10 proc. Estijoje (Europos Sąjungos vidurkis – 29 proc.).

11. Vis dėlto įvertinus sociologinių tyrimų duomenis ir kitą viešai prieinamą informaciją, Specialiųjų tyrimų tarnybos teikiamą analitinę informaciją apie labiausiai korupcijos paveiktas viešojo sektoriaus sritis bei jose egzistuojančius korupcinius mechanizmus, galima teigti, kad Susisiekimo ministerija nėra priskiriama prie korumpuotų valstybės institucijų. Tačiau siekiant ilgalaikių tikslų, mažinant korupcijos pasireiškimo galimybę, egzistuoja poreikis vykdyti kompleksines, ypatingai prevencinio pobūdžio, antikorupcines priemones Susisiekimo ministerijoje, įstaigose prie ministerijos ir viešosiose įstaigose.

III SKYRIUS

PROGRAMOS TIKSLAS, UŽDAVINIAI, VERTINIMO KRITERIJAI

12. Programos tikslas – užtikrinti ilgalaikę, veiksmingą ir kryptingą korupcijos prevenciją susisiekimo ministrui priskirtose valdymo srityse.

13. Programos uždaviniai:

13.1. didinti viešųjų pirkimų organizavimo ir atlikimo viešumą, skaidrumą ir kontrolę;

13.2. didinti antikorupcinio švietimo sklaidą;

13.3. analizuoti ir tobulinti Susisiekimo ministerijos valdymo srities (įskaitant bendrąsias funkcijas) teisinį reguliavimą;

13.4. užtikrinti Europos Sąjungos struktūrinių fondų paramos administravimo skaidrumą;

13.5. analizuoti, tobulinti ir plėtoti korupcijos prevencijos priemonių taikymą.

14. Programos uždaviniams įgyvendinti Programos įgyvendinimo priemonių plane

¹ Korupcijos suvokimo indeksas nurodo lygį, kuriuo valstybėse suvokiamas korupcijos paplitimas tarp viešojo sektoriaus tarnautojų ir politiką

nustatomos atitinkamos priemonės.

15. Kiekviena konkreti Programos priemonė vertinama pagal Programos įgyvendinimo priemonių plane nustatytus laukiamo rezultato kriterijus.

IV SKYRIUS PROGRAMOS ĮGYVENDINIMAS, STEBĖSENA, ATSKAITOMYBĖ IR ATNAUJINIMAS

16. Programos įgyvendinimą koordinuoja ir kontroliuoja susisiekimo ministro įsakymais sudarytos Susisiekimo ministerijos kovos su korupcija koordinavimo komisija ir Susisiekimo ministerijos korupcijos prevencijos komisija.

17. Programai įgyvendinti kas dvejus metus sudaromas Programos įgyvendinimo priemonių planas, kuriame nustatomos jos įgyvendinimo priemonės, jų vykdymo terminai, vykdytojai, laukiami rezultatai. Programos įgyvendinimo priemonių plano vykdymo stebėseną nuolat atlieka Susisiekimo ministerijos kovos su korupcija koordinavimo komisija.

18. Programos įgyvendinimo priemonių planas rengiamas atsižvelgiant į Susisiekimo ministerijos ir jos valdymo srities institucijų korupcijos pasireiškimo tikimybės vertinimus, kitų institucijų siūlymus ir Susisiekimo ministerijos turimą informaciją.

19. Už Programos įgyvendinimo priemonių plano įgyvendinimą pagal kompetenciją atsako jame nurodytų Susisiekimo ministerijos administracijos padalinių, įstaigų prie ministerijos ir viešųjų įstaigų vadovai.

20. Susisiekimo ministerijos administracijos padaliniai, įstaigos prie ministerijos ir viešosios įstaigos, atsakingos už Programos įgyvendinimo priemonių plano vykdymą, kasmet iki sausio 10 dienos pateikia informaciją apie Programos įgyvendinimo priemonių plano vykdymo eigą, jų veiksmingumą, problemas, susijusias su priemonių vykdymu, pateikia raštu ir elektroniniu paštu Susisiekimo ministerijos kovos su korupcija koordinavimo komisijos pirmininkui.

21. Susisiekimo ministerijos kovos su korupcija koordinavimo komisija apibendrina iš Susisiekimo ministerijos administracijos padalinių, įstaigų prie ministerijos ir viešųjų įstaigų gautą informaciją apie Programos įgyvendinimo priemonių plano vykdymą ir per 15 darbo dienų pateikia Susisiekimo ministerijos korupcijos prevencijos komisijai. Susisiekimo ministerijos korupcijos prevencijos komisijai pritarus, minėta informacija skelbiama Susisiekimo ministerijos interneto svetainėje.

22. Kiekvienais metais Programa peržiūrima ir prireikus koreguojama, pildoma pagal Programos įgyvendinimo priemonių plane nustatytus terminus. Programos įgyvendinimo priemonių planas tikslinamas kasmet. Programa ir jos įgyvendinimo priemonių planas prireikus gali būti tikslinami atsižvelgiant į kompetentingų institucijų rekomendacijas.

V SKYRIUS PROGRAMOS FINANSAVIMAS

23. Programa įgyvendinama iš įstaigoms, atsakingoms už Programos priemonių vykdymą, patvirtintų bendrųjų valstybės biudžeto asignavimų. Už reikalingų lėšų planavimą pagal kompetenciją atsako atitinkamos Programos įgyvendinimo priemonių įgyvendinimo plane nurodytos įstaigos.
